

א [מ]י פ"א מהל' מעשר
שני ה' ית':
צב ב מ"י פ"ד מהלכות
זביה ומתנה ה' ח
פ"י מהל' גולה ואבדה
ה' יא סנה עשין פב
טו"ש"ע ח"מ ס' רמג
סע"ף כ וס"י קס"ט סע"ף ד:
צג ג ד מ"י פ"י מהל'
גולה ואבדה ה' יא
סנה עשין עד טו"ש"ע ח"מ
ס' רמג סע"ף ד:
צד ה מ"י פ"ה מהלכות
גירושין ה' ג ועשין
גמ"מ סנה עשין נ טו"ש"ע
ה"ע ס' קלט סע"ף א ב:
צזה ו מ"י פ"ה ס"ה הלכה
ג סנה עשין טו"ש"ע
ה"ע ס' קלט סע"ף ג
הג"ה וסע"ף ו:

רבינו הגאון

אמר רבן גמליאל עיבור
אחד שאני עתיד למוד
נתון ליהושע (בן לוי)
זה ומקומו מושבר לו
(א) מעשר ראשון. ויעיבור
אחר שאני עתיד למוד זה
מעשר עני נתון ליהושע
בן יוסף שהוא פוסט והוא
יד לעניים ומקומו מושבר
לו כרי שיוכה בו לעניים
ונתקבלו שכו זה מזה
וכי ר' יהושע ור"ב בצד
שדהו של ר"ג היו עומדין.
ופרקי ר"ג מטלטלי אגב
מקרקעי אקני להו ומינן
שיקבל ר"ג כסף שכירות
הקרקע וכו' הם בקרקע
ובכל מה שבתוכו דק"ל
כשם שהקרקע נקנית
בכסף ובשטר ובחזקה
כן שכירות הקרקע נקנית
בכסף ובשטר ובחזקה.
ואמר' אמאי לא אקני
להו ר"ג האי מעשר אגב
סודר. ואמר' משום דיעקב
המעשר ללווה הוא וכי מן
השמים הקנורו לו ואין
לבעלים בו אלא טובת
הגאון שהוא דשאי לתתו
לאיזה לוי שירצה. וק"ל
דטובת הגאון אינה נקנית
בחליפין (ג) החליפין דרך
מקח וממכר הוא כלומר
מקבל הסודר ומקנה לו
מקנה אחד ומתנתה כהונה
כיון דבהדיא כתיבא בהו
נתינה הקנאה אגב קרקע
נתינה אלימטא היא. רב
פפא פירק פירוק אחר
דעת אחרת מקנה אותם
שאני כלומר אם אדם
מקנה לחבירו כלום דבר
והדבר ההוא נתון בתוך
שדה מקבל המתנה קנאו
ואע"ג דאינו עומד בצד
שדהו. ומקשי עליה והרי
גט דדעת אחרת מקנה
אוהו וק"ל והוא שעומדת
בצד ביתה או בצד חצירה.

ולתנם לבעלים וזה המעשה דר"ג תנן במסכת מעשר שני (פ"ה
מ"ו) גבי זיעור דתנן התם ערב הפסקה של רביעית ושל שביעית
היה הזיעור נתון תרומה ותרומת מעשר לכהן כו' מי שהיו
פירותיו רחוק ממנו לריץ לקרות להם שם פירוש שם הבעלים
שיקנה אותם ללוי ולכהן ומעשה נמי
בר"ג וזקנים כו' וא"ת והא"ל לא נתן
תרומה גדולה כדמתן בהך דמע"ש
נתון תרומה ותרומת מעשר לכהן
שהרי ר"א בן עזריה היה עמו כדקמני
סיפא עמד רבי יהושע ואמר תרומת
מעשר שכו נתון לר"א בן עזריה וי"ל
דתרומה גדולה טרם שנסע הפרשה
ומתנה לפי שקלה היתה להפריש
דחטה אחת פוטרת את הכרי וניתלת
באומדן ועוד שהתצוה היתה כבר
ממורמת צביתו של ר"ג כדמוכח
בירושלמי ותרומה גדולה מפרשה
בשדה מיד אחר המרוח כדלמרינן
בירושלמי דמעשר שני מלא פירות
בשדה מפוזרין מותרין משום גול
וחיבין צנועין ופטורין מתרומה
דל"א לגורן שיעקר אל"כ נתרמה
תרומה ממנה:
ו' בתוך י"הושע. וא"ת והא קניניהו
עורא וי"ל דס"ל כ"ר"ע דל"אמר
דקודם קנס דוקא ללוי ואחר קנסא
לכהן וללוי כדל"א פ"ב דכתובות
(דף טו.) ושם ד"ה א"ן ו' ואם תל"א
ר' יוחנן בן גודגא שאמר לר' יהושע
חזור בך שאתה מן המשוררים ואני
מין המשוערין (פרקי דף י"א): משמע
היו שניהם לויים ובשליה החלי
(טו"ס דף טו.) אלמרינן מגיפי דלתות
בשדמקדש היו נוטלין שכרן מלחם
הפנים ולחם הפנים אינו מותר אלא
לכהנים וי"ל ב' מקומות היו הכהנים
שומרים בצמ"ק כדלמרינן גריש מס'
תמיד ואותן מגיפי דלתות היו נוטלין
שכרן מלחם הפנים:
מקובל מושבר לו. כסיפא קמני
שקבלו שכר זה מזה וא"ת

ומקומו מושבר לו ועיבור אחר שאני עתיד
למוד נתון לעקיבא בן יוסף כדי שיוכה בו
לעניים ומקומו מושבר לו וכי רבי יהושע ורבי
עקיבא בצד שדהו של רבן גמליאל היו
עומדין אמר ליה (ג) דמי האי מרבנן כדל"א
גמרי אינשי שמעתא כי אתא לסורא אמר
להו הכי אמר עולא והכי אותביתיה אמר
ליה ההוא מרבנן רבן גמליאל מטלטלי אגב
מקרקעי הקנה להם רבי זירא קבלה רבי
אבא לא קבלה אמר רבא שפיר עביד דלא
קבלה וכי לא היה להם סודר לקנות ממנו
בחליפין אלא שובת הגאון אינה ממוין לקנות
ממנו בחליפין הכא נמי שובת הגאון אינה
ממוין לקנות על גבי קרקע ולא היא (ג) מתנות
כהונה נתינה כתיבא בהו חליפין דרך מקח
וממכר הוא מטלטלין אגב מקרקע נתינה
אלימטא היא רב פפא אמר דעת אחרת
מקנה אותן שאני ומנא תימרא דתנן ראה
אותן רצין אחר המציאה כו' ואמר רבי ירמיה
אמר רבי יוחנן דהוא שרץ אחריהו ומגינן
ובעי רבי ירמיה במתנה היאך קבלה מיניה
רבי אבא בר כהנא יא"ע"פ שרץ אחריהו ואין
מגינן מאי טעמא לאו משום דדעת אחרת
מקנה אותן שאני אמר ליה רב שימי לרב
פפא הרי גט דדעת אחרת מקנה אותה (ג) ואמר
עולא דהוא שעומדת בצד ביתה או בצד חצירה
שאני גט דדאיתיה בעל כרחא מתקיף לה רב
ששת בריה דרב אידי ולא קל וחומר הוא
ומה גט דאיתיה בעל כרחא אי עומדת בצד
ביתה ובצד חצירה אין אי לא לא מתנה
דמדעתיה לא כל שכן אלא אמר רב אשי
חצר

מסות. של כהונה וליה ומעשר עני: נסינה כסיבא בזה. כדכתיב
(דברים טו) ונתתה ללוי זה מעשר ראשון לגר ליתום ולאלמנה זה מעשר
עני לפיכך אסור להקנות בסודר דדרך מקח הוא שזה נתון לו כליו
תחתיהו ונראה זה כמובן לו: נסינה אלימטא היא. מותר להקנות
מתנת כהונה על גבי קרקע: רב פפא אמר. לעולם בתורת חצר
קנאו ואפילו הכי לא תקשי לעולא דהא ללא צעין הכא עומד בצד
השדה משום דדעת אחרת מקנה אותן שרצן גמליאל הקנה להו
מטלטלין שהיו לו בחצר שלהן ולא מהפקירא קנו ויזמה מתנה זו
לקנות ואע"ג דאין עומד בצד השדה: והוא שרץ אחריהו. הנכי
מהלך והגזלות מדידן ומתניתין דקמני זכתה לו שדהו כגון שהיה
יכול לרוץ אחריהו ומגינן קודם שיאלו משדהו: ה"ג ובעי ר'
ירמיה במתנה היאך. אם היו צבי וגזלות של אדם אחד והם בתוך

א) ועירובין טו. ושי"ן.
ב) מילין קלד: א. ג. גיטין
עו: ד) מע"ש פ"ה מ"ט.
ה) דה"ז כ"א. ו) ש"ך
ז) וכן ציננות
ח) וע"ש חס'י
ט) וע"ש חס'י
קדושין כ. ד"ה ומקומו
ועין חס'י ערפ"ן ל. בסד"ה
כט: ולא ידענא.

הגהות הב"ח
א) רש"י ד"ה כי אתא וכו'
ערים מצורות אש"י:

מוסף רש"י

ומקומו מושבר לו. ונתן
לו ר' יהושע פרוטה בשכר
המקום ומנאל מטלטלין
נקניו עם הקרקע בכסף,
והכי מסקנא דהך מילתא
בגמ' מעשר שני (פ"ה
מ"ט) ומקנאו שכר זה מזה,
ואע"פ שעדיין לא הופרש
קריית שם הוא, שאסור
לשנות לחצרים דבר שאינו
מתוקן ואפילו אכלו ממנו
אין כאן חיוב מיתה משום
טבל, ומן המותר ירש
מעשיותיו (קדושין כו.).
נתון לעקיבא בן יוסף.
שנת מעשר עני היתה, ור'
עקיבא גבאי עינים היה
ובסיפיה היו עיניה עמו
(טו).